

KSIEGA RODZAJU - FUNDAMENT PROROCTW

Tekst przewodni: J 1,29.

Zakres studium: Rdz 22,1-18; J 3,16.

Część I: Przegląd

Księga Rodzaju, pierwsza księga Biblii, zawiera fundamentalne prawdy stanowiące rdzeń zbawczego i proroczego przesłania *Pisma Świętego*. Od opisu stworzenia świata (Rdz 1-2), kiedy Bóg z chaosu i niebytu wywiódł życie, po historię Józefa, ilustrującą to, jak Bóg obraca złe działania ludzi w realizację odkupieńczych zamierzeń (Rdz 50,20), *Księga Rodzaju* świadczy o Bożym planie zbawienia. W połowie *Księgi Rodzaju* opis ofiarowania Izaaka (Rdz 22,1-18) ukazuje podstawy Bożego planu.

W tej lekcji odkryjemy różne tematy Bożego planu zbawienia wyłaniające się z historii *Akedah* („związania Izaaka”). Pierwszy z tych tematów to „miłość”, z której wypływają wszystkie pozostałe działania Boga.

W tej historii hebrajskie słowo *'ahab*, „miłość”, jest użyte po raz pierwszy w Biblii - konkretnie w słowach Boga dotyczących miłości ojcowskiej (Rdz 22,2).

Drugi temat *Akedah* to wyrażenie miłości Boga przez ofiarowanie Jego Syna zapowiedziane przez Izaaka utożsamionego z barankiem (Rdz 22,7-10). Trzeci temat to przejawy miłości Boga w dziejach, mianowicie w wielkim konflikcie, w którym „potomek” sprzeciwił się wężowi i ostatecznie zwyciężył pokonując zło i śmierć. Jest to zapowiedziane w niespodziewanym pojawieniu się „barana” (Rdz 22,13), który wskazuje na eschatologiczny Dzień Pojednania.

Część II: Komentarz

Miłość Boża

Nie sposób pojąć miłość Bożą, gdyż nie można zgłębić, „jaka jest szerokość i długość, i wysokość, i Ogłębokość” ani „poznać miłość Chrystusową, która przewyższa wszelkie poznanie” (Ef 3,18-19). Fakt, iż słowo *'ahab*, „miłość”, występuje pierwszy raz w *Pismie Świętym* w związku z miłością ojcowską - miłością Abrahama do Izaaka, jego „jedyne go syna” (Rdz 22,2) - ma istotne znaczenie. W tym szczególnym kontekście miłości Abrahama do jego wyjątkowego syna miała zostać poddana próbie i ukazana miłość Abrahama do Boga (Rdz 22,1; por. Rdz 22,12).

Ale nie tylko miłość Abrahama do Boga miała zostać wypróbowana i ukazana. W ramach tego doświadczenia Abrahama została mu ukazana miłość Boga. Abraham zrozumiał głębię Bożej miłości. „Bóg rozkazał Abrahamowi uśmiercić swego syna nie tylko po to, by wypróbować jego wiarę, ale także by wpoić w jego umysł rzeczywistość ewangelii. Śmiertelna udręka, którą przeżył w ciągu tych mrocznych dni strasznej próby, została dopuszczona, by z własnego doświadczenia mógł zrozumieć wielkość ofiary poniesionej przez nieskończonego Boga dla odkupienia człowieka. (...) Czy może być dany bardziej przekonujący dowód nieskończonej litości i miłości Bożej?” (Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 104-105).

Bóg nie udzielił Abrahamowi filozoficznego, teologicznego ani psychologicznego wyjaśnienia Jego miłości. Pozwolił, by Abraham doświadczył (na swoim ograniczonym poziomie) tego, czego Bóg doświadcza (na Jego nieskończonym poziomie). Ta paralela między Abrahamem, który ofiarował swojego umiłowanego „jedyne go syna”, a Bogiem, który ofiarował swojego jedynego Syna, którego „Ojciec (...) miłuje” (J 5,20), zostaje użyta przez Jana, który stosuje ten sam język (powiązanie tekstualne) w swojej definicji miłości: „Albowiem tak Bóg umiłował świat, że Syna swego jednorodzonego dał, aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny” (J 3,16; por. 1 J 4,9).

Baranek Boży

Tytuł „Baranek Boży” został użyty przez Jana Chrzciciela w odniesieniu do Jezusa: „Nazajutrz ujrzał Jezusa, idącego do niego, i rzekł: Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata” (J 1,29, por. J 1,36). Ciekawe i istotne jest to, że nawiązanie do „baranka” pojawia się po raz pierwszy w *Pismie Świętym* w kontekście historii ofiarowania Izaaka, gdzie baranek jest „ofiara łąpalna” (Rdz 22,7). Jednak nie jest to pierwszy raz, kiedy baranek jest użyty jako ofiara. Abel musiał ofiarować baranka jako ofiarę łąpalną (Rdz 4,4; por. Lb 18,17). Jednak w kontekście historii ofiarowania Izaaka po raz pierwszy słowo *śé*, „baranek” zostaje wymienione wprost. Jest to także jedyny werset w *Starym Testamencie* zawierający słowo *śé*, „baranek”, w formie określonej. Wszystkie inne przypadki użycia tego słowa podają je w formie nieokreślonej. Ten wyjątkowy przypadek świadczy o szczególnym zastosowaniu. Izaak (i Abraham) mówi o szczególnym baranku, innych od pozostałych.

Fakt, iż słowo „baranek” jest użyte przez Jana w jego ewangelii (J 1,29.36), a zwłaszcza w *Apokalipsie* (23 razy), w formie określonej, „ten baranek”, sugeruje, że Jan nawiązuje do „baranka”, o którego pytał Izaak: „A gdzie baranek?” (Rdz 22,7 BG). To powiązanie tekstualne pozwala nam domniemywać, że „baranek”

z pytania Izaaka odnosi się do Syna Bożego, jak rozumiał to Jan. Ta interpretacja została potwierdzona w odpowiedzi Abrahama na pytanie Izaaka: „Bóg sobie obmyśli baranka na ofiarę” (Rdz 22,8 BG).

Konstrukcja wstępnego zdania wypowiedzi Abrahama w Rdz 22,8 jest szczególnie wymowna. Po pierwsze, choć w języku hebrajskim czasownik zazwyczaj występuje jako pierwszy, a po nim dopiero podmiot, to jednak w tym wyrażeniu słowo „Bóg” znajduje się na początku zdania, przed czasownikiem wskazującym na to, iż rozwiązanie należy oczekiwać wyłącznie od Boga. To Bóg obmyśli. Po drugie, to zdanie w Rdz 22,8 ma taką samą zwrotną konstrukcję jak wyrażenie *lek leka*, „idź sobie”, rozpoczynające Boże wezwanie (Rdz 22,2; por. Rdz 12,1, tłum. dosł. autora). W tym przypadku wyrażenie w Rdz 22,8 można przetłumaczyć następująco: „Bóg obmyśli (upatrzy) siebie jako baranka” (dopowiedzenie), co znaczy, że Bóg dostarczy siebie jako baranka. W ten sposób baranek jest utożsamiony z Bogiem. Nie jest więc ów baranek, o którym mówi Abraham, jedynie fizycznym zwierzęciem, jakie miał na myśli Izaak. Tym barankiem jest sam Bóg!

Zwycięstwo Boga

Izaak oczekiwał, że Bóg dostarczy baranka. Jednak zamiast tego pojawił się baran: „A podniósłszy Abraham oczy swe, ujrzał, a oto baran” (Rdz 22,13). Pojawienie się barana wskazuje na barana Dnia Pojednania (Kpł 16,3.6). Istnieje szczególne tekstualne powiązanie między tym fragmentem relacjonującym ofiarowanie Izaaka a opisem rytuału Dnia Pojednania. Jak żaden inny fragment *Biblii*, opis związania Izaaka wykazuje podobieństwa językowe z tekstem dotyczącym Dnia Pojednania. Znajdujemy tu to samo skojarzenie słów *’olah*, „ofiara całopalna” (Rdz 22,13; por. Kpł 16,3.5); *ra’ah*, „pojawić się”, w tej samej biernej formie *nifal* (Rdz 22,14; por. Kpł 16,2); oraz *yiqqakh*, „on wziął” (Rdz 22,13; por. Kpł 16,5). To ważne powiązanie tekstualne tych dwóch fragmentów wskazuje, że podając przepisy dotyczące Dnia Pojednania w Kpł 16 Bóg celowo odwoływał się do opisu ofiarowania Izaaka.

Z drugiej strony, należy zauważyć, że tekst związania Izaaka znajduje odzwierciedlenie także w tekście Dn 8, który jest proroctwem dotyczącym szczególnie eschatologicznego Dnia Pojednania. Pierwszy werset rozpoczynający opis wizji Daniela w Dn 8 - „A gdy podniosłem oczy, widziałem, a oto baran” (Dn 8,3) - wyraźnie nawiązuje do opisu ofiarowania Izaaka, a wyrażenie użyte przez Daniela jest wręcz cytatem z Rdz 22,13. To nawiązanie do tekstu ofiarowania Izaaka zostaje następnie wzmocnione przez istotne tekstualne powiązania między Kpł 16 i Dn 8 (zob. szczególnie wspólne użycie czasownika *ra’ah*, „widziałem”, kluczowego w obu fragmentach). W świetle Dn 8 rozumiemy zatem, że baran w historii *Akedah* wskazuje typologicznie na eschatologiczny Dzień Pojednania.

Ta zbawcza perspektywa zostaje potwierdzona w Bożym błogosławieństwie kończącym tekst *Akedah* (Rdz 22,17). Boże obiecanie błogosławieństwo dotyczy nie tylko przyszłych potomków Abrahama, ale także przyszłości narodów. Pan obiecał, że potomstwo Abrahama „zdobędzie grody nieprzyjaciół swoich”. Ta obietnica dotyczy zwycięstwa Chrystusa nad wężem - zwycięstwa życia nad śmiercią - przepowiedzianego w Rdz 3,15. Historia związania Izaaka prowadzi więc do ostatecznego pojednania dokonanego dla ludu Bożego podczas eschatologicznego Dnia Pojednania (por. Dn 8,14). Wydaje się, że lekcja ta została ujęta w *Liście do Hebrajczyków*, który stosuje końcowe błogosławieństwo *Akedah* (Hbr 6,14) do szczególnego momentu Dnia Pojednania, kiedy Najwyższy Kapłan będzie mógł wejść „za zasłonę” (Hbr 6,19; por. Kpł 16,2.15).

Część III: Zastosowanie

Przeczytaj poniższe komentarze dotyczące milczenia i pytań między Abrahamem i Izaakiem w Rdz 22,6-8. Jakiej duchowej lekcji uczą nas te przemilczenia i pytania?

Rdz 22,6: „Poszli obaj razem”. Wyrażenie to występuje dwukrotnie (Rdz 22,6.8) i ma tragiczną wymowę, gdyż podkreśla fakt, iż ojciec i syn szli razem milcząc.

Rdz 22,7-8: „I rzekł Izaak”. W Rdz 22,7-8 milczenie zostaje przerwane przez Izaaka. Dialog w tych dwóch wersetach jest pierwszym i ostatnim momentem, kiedy Izaak zabiera głos w tej historii:

„I rzekł Izaak do ojca swego Abrahama tak: *Ojcze mój!*” (Rdz 22,7). Kiedy Izaak przemówił, użył jednego hebrajskiego słowa *’abi*, „ojcze mój!”, które przypomina nam o więzi Izaaka z Abrahamem przygotowującym się do złożenia go w ofierze.

„A ten [Abraham] odpowiedział: *Oto jestem, synu mój!*” (Rdz 22,7). Słowo przetłumaczone jako „synu mój!”, *beni*, odpowiada słowu przetłumaczonemu jako „ojcze mój!”, *’abi*. Wbrew temu, co ma uczynić ojciec, miłuje on syna, a intensywność tej miłości do jedynego syna czyni ofiarę jeszcze bardziej bolesną (por. J 5,20).

„I rzekł Izaak: *Oto ogień i drwa, a gdzież baranek na ofiarę paloną?*” (Rdz 22,7 BG). To pytanie jest sposobem wyrażenia nie dającej się wypowiedzieć wprost świadomości: „Czy to ja jestem barankiem?”

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

- **Przewodniki**- materiały uzupełniające treść „Lekcji biblijnych”.
- **Pytania**- propozycje przebiegu zajęć i pytań do dyskusji w szkole sobotniej.

www.adwent.pl

dział: Studium biblijne

- **Materiał do „Czasu misji”:**

<https://adwent.pl/czas-misji>

KONSULTACJE ONLINE DLA NAUCZYCIELI

- Wspólne przygotowanie do prowadzenia najbliższego studium Biblii.
- Propozycje dodatkowych zajęć.
- Odpowiedzi na pytania związane z treścią studium.
- Wspólnota, modlitwa

każdy czwartek, godz.20.00

Zoom: 856 5129 9515